СЕРБСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ.

Новине наше излазе сваке седмице двапутъ а С. Нар. Листъ по еданпутъ.

ГОД X.

Пренумерирати се може на свак. ц. к. Пошти с полгод. ценомъ 5 фор. среб.

ЧИСЛ. 56. ПЕШТА, Неделя 20. Юлія. 1847.

☞ Съ подпунимъ овогъ теченія Новина и Листа числама іоштъ служити можемо. Учредн.

УНГАРІЯ.

Уводни Членъ. — Изъ Б. — (Заключеніе.) — Но ако су томе сами свештеници криви, онда се немаю ни на кога, него на саме себе тужити; алъ мени се чини, да има ту другогъ нѣкаквогъ узрока!! — — Свештеникъ треба одређеномъ му платомъ да се задоволява. Чимъ пређе границе, праведно е, да се по мѣри своегъ преступленія казни! — Но шта ћемо, ако е кадкадъ у больимъ годинама коіомъ форинтомъ више одъ своы христіяна добровольно подаренъ, и тимъ и за овакву жалостну годину наплаћенъ био, у коіой се и са свиткомъ, и безъ свитка, нити што има, нити добити може? неће ли онда осужденя достойно бити скаканѣ то противъ свештеника особито онаквогъ, кои свою на душу и совѣсть поручену духовну найвише изъ саме невине простоте состоећу се паству добро руководи, на добро упућуе, обавешћава, и на спасителанъ путъ наставля? — Богъ е свѣтъ, вели св. Іоаннъ, и у нѣму мрака нема. Люди немогу срећни бити, ако съ Богомъ обштенія свезе немаю; а кои имати желі, тай мора и самъ свѣталъ бити, мора оно хтѣти и чинити, што Богъ хоће, и оно нехтѣти и нечинити, што Богу угодно ніе. А шта е Богу угодно, и шта ніе угодно, показатће намъ евангелска наука. Ову ніе доста недѣльомъ и праздникомъ у цркви очитати; еръ макаръ читаюћи тако викао, да и звона надвиче, опетъ зато, кои неразуме, ништа ніе чуо. Увидиле су нужду ту главе просвѣштени народа давно, зато се свугди по ньинимъ црквама слово божіе неизоставно толкуе и преповѣда. Мракъ е образъ незнанства, неволѣ, патнѣ, губленя; еръ кои е у мраку, тай незна гди е, невиди, неуме се наћи, неволя и патня свудъ га прати, и на све срѣта га стране, тай ће заићи и изгубити се. — Много е било села и вароши у овомъ нашемъ премиломъ отечеству, кое су све србска мѣста, србска тако рећи огньишта била; а садъ?! — Одкако су се у иста мѣста населила, и одкако се непрестано населяваю за свѣтомъ, за просвѣштеніемъ грамзећа, и озбильно просвѣштаваюћа се вѣромъ, именемъ и езикомъ различна браћа, одъ оногъ доба почеше Србльи у истимъ мѣстима губити се и изчезавати, а како? као мракъ предъ свѣтлостћю. Просвѣштаваюћи се люди у светиньи духа, у чистоти тѣла и одѣла, у умѣреномъ начину живота, у бого- и братопознанству, у свепостизаваюћемъ трудолюбію, у праведномъ теціву, и разумномъ штеденю иманя, и у светой добродѣтельи цѣль небесну — божественну — предъ очима имаю. Свой своме е свагда у помоћи. Падне ли између ньи еданъ, стотинама га не подижу. А ми? — Србльинъ е добаръ, природа га е лѣпимъ свойствама отликовала; а какавъ би био, кадъ би му све то нуждномъ свѣтлостію освѣтлѣно било; онъ међутимъ безъ те пропада. — Овдѣ е за наше овдѣ рѣчь. — Слуга и надничаръ туђегъ и езикомъ, вѣромъ и именемъ човѣка постае; данасъ мало, сутра мало, и тако данъ на данъ копни, нестае га, губи се, изчезава; — мракъ изпредъ свѣтлости бѣжи, мора да бѣжи, то е природно. Шта ћемо дакле чинити, како ћемо те тежке неволѣ избавити се, и очевидну избећи пропасть? са цѣлимъ преднаведенимъ трудіо самъ се моме роду колико знамъ казати; ако ткогодъ больи начинъ зна, нека нетаи, тако му Богъ помого!

Бранимиръ.

Средство, гладъ предварити. — Нема страшніе помисли одъ ове, да свободанъ, разумомъ обдаренъ човѣкъ, на земльи господаръ свію створени ствари, животиня и растѣнія кои ликъ божіи на себи носи, одъ гладн умрети може И ова страота догађа се и садъ међу цивилизиранимъ жительима изображене Европе, што више и у нашемъ отечеству, овомъ Канаану, у комъ млеко и медъ тече. Гледаюћи на причине овогъ, ове су кодъ различни народа различне; но кои е самъ у опасности, тай се за самогъ себе старати мора, и зато ћемо само наше отечество у призрѣніе узимаюћи, о нашимъ соотечественницима говорити, кои свагда у опасность долазе, кадъ е годъ мало ране, или што е за нашу неновчану државу све едно, кадъ е годъ превелика скупоћа: ербо нема за државу већегъ непріятеля, одъ гладуюћегъ народа. — Причине гладн налазимо у неуређенимъ нашимъ притяжанія отношеніяма, у несоразмѣрномъ разделѣню данка, у несуштествованю наше трговине, у недостатку кредитни наши закона, или управо у недостатку обштенародногъ кредитногъ заведенія. Ова треба да уредимо, подигнемо, цѣли и потреби сходно успособствуемо; но и дотле и пре свега за нуждно би држали, да унгарско домостроително дружство државнимъ заведеніемъ учини се, и да државнимъ одборомъ постане. Овога државногъ одбора, осимъ нѣгови досадашньи послова, дужность би била: 1-во одъ године до године вѣродостойне податке купити о количеству у земльи произведене ране, 2-ро о годишнѣмъ потрошку, 3-ће о томъ, каквогъ качества и колико необдѣлане землѣ у разнимъ предѣлима државе има, кое би за обдѣляванѣ способне биле, и колико се обдѣлява, 4-то изпитати причине, сбогъ кои се за обдѣляванѣ способна земля необдѣлява, 5-то одкудъ, у кое предѣле и колико се ране изъ странни земаля доноси, 6-то колико се у странне землѣ износи, 7-дмо кои предѣли толико ране производе, да е за тамо налазеће се жителѣ довольно; кои предѣли на туђу помоћъ спадаю; и кои толико производе, да се и извозити може. По овима податцима имао би се државни одборъ бринути, да се у оне предѣле, у коима се за обдѣляванѣ способна иначе земля необдѣлана налази, изъ други државе предѣла населбине доведу, и да се изъ они предѣла, у коима се више, него што е потребно, ране производи, у коима за препитаніе народа довольно ране нема, однесе. Но и при овомъ државни одборъ остао не би, него би се, кадъ би уредбе учиніо био, да се причине гладн уклоне, да се производећа радиность по могућству подигне, и о томъ бринуо, да ова у непрестаномъ цвѣтаню остане; коя се цѣль само сотимъ постићи може, ако се трудъ землѣдѣлца пристойно награди,

и ако и они, кои одъ фабрика рукодѣлія живити имаю, приличномъ цѣномъ на себе и своє радине свакидашньи хлѣбъ прибавити узмогу, прекомѣрна скупоћа убія радиность, єрбо фабрикантъ своє радине издржавати неможе; пагубно дѣйствує она и на землѣдѣлство; єрбо сиромашни жита за усѣвъ набавити немогу. Прекомерна єфтиноћа убія производећу радиность, єрбо трудъ производителя ніє награђенъ. Пре нѣколико година могло се у Ньиршѣгу жито по 30 кр. шайна пож. мер. купити, пакъ у оно доба више добри иначе газда ни сеяли ни су толико, колико иначе, и тако є многа земля необдѣлана остала. На послѣдку бринути би се имао овай државни одборъ и о томе, да произведени сувишакъ, кои преко мѣстне потребе претече, непропадне, и да га црви непоеду, него да се тамо, гди є овакови божи благословъ одъ потребе, на препитаніє люды обрати, и да се за исти новацъ унесе. Све би се ово постићи могло, кадъ би се подь надзирателствомъ овогъ државногъ одбора на разнимъ мѣстима државнимъ трошкомъ амбарови подигли, у коє би се такоѣеръ явнимъ трошкомъ свагда, кадъ би годъ цѣна ране пала, одъ производителя рана куповала; куплѣна рана би се, кадъ би потреба тако изискивала, у земльи продавала, кадъ би пакъ у земльи налазећа се рана сувишна и излишна била, могла би се у странне землѣ износити. Оваковимъ руководенѣмъ велика би се хасна држави чинила, єрбо би производитель приличномъ цѣномъ свагда купца налазио, а трошитель неби угнѣтаваню поедини шпекуланта изложенъ био, за нѣга би свагда єфтина препитателна средства приправна била, а у плодне године би лѣпа сумма странногъ новца у наше отечество дошла, съ коимъ би се разне струке радиности подизати могле. Оваковимъ начиномъ трговина са раномъ за наше отечество не би никадъ шкодльива, него би увѣкъ само полезна бити могла.

Пешта. — Познати живописацъ, Г. Іоанъ Поповићъ, бавивши се у Сербіи више времена сниміо є ликове знаменити тамошньи садашнѣгъ доба Србаля, коє посредствомъ литографіє издати намѣрава. Почетакъ є учиніо са врло добро погоћенимъ портретомъ князя Александра Карађорђевића, кои се кодъ самогъ Г. Издавателя у Пешти на новой піяци (Neuer Markt-Platz) подъ чис. 115 по два фор. ср. добити може. Г. Іоаннъ Поповићъ овдѣ ће се само іоштъ преко вашара задржавати.

Изъ Бачке. — Да є међу Профессори Препарандіє наше у Сомбору, као што смо више пута у Новинама овима читали, неспоразумнѣніє завида и мрзость у найвећемъ степену, коя ни роду на срећу не служи, о томе се подпуно увѣрити могли они, кои су ови дана на испиту при истомъ заведенію, подъ предсѣданіемъ приврем. срѣмскогъ диштрикт. Г. Директора држаномъ, као слушательи били. Обширніє извѣстіє свецѣлогъ при испиту дѣйствованя, путемъ овы Листова увидићемо; я ћу само тугу, коя ми є груди томъ приликомъ, докъ самъ се за кратко време тамо бавіо, стиштала, у ово нѣколико врсти премиломъ роду саобштити. Браћо Србльи! Препарандско заведеніє єсть наше народно заведеніє. Коє подъ наймилостивіимъ покровительствомъ кралѣвскимъ, жертвомъ пакъ и подпомаганѣмъ свенароднимъ основано, обдржава се и суштествує. У овомъ дакле народномъ заведенію, и школи народной, достойной вниманія народногъ, шта се могло на явномъ испиту видити? Видилисмо непристойно поведеніє подчинѣногъ ученика, према учителю; ученика обучена не у одежди скромности и смиренія, по у явномъ према учителю грубіянству. — Видили смо учителя дисаюћа духомъ злобе, и опоєна интересомъ подлогъ осветолюбія противъ ученика; тражећи сирѣчь начинъ досадити му, необходимо потребну любовъ и благость, замѣнуо є съ гоненіемъ. — Видили смо безмѣрну желю у учителю, како съ несмисленима и несходнима изъ преподавани предмѣта примѣчаніяма, неспособность своегъ коллеге навалице доказати, и честь му за неразуміє, насилно и неупутно помрачити стара се. — Видили смо далѣ, и међу самима ученицима, мѣсто пожелателне и потребне братинске слоге, гнусну мрзость и ненависть; а напослѣдакъ, видили смо и то, да ученици, наравно воспитанію своемъ сообразно ни према собранима на испитъ лицама, довольне знаке учтивости указали нису; и што є годъ о соблазнителномъ начину поведенія речено, тако се што може и о успѣху у наукама навести. Овако дакле воспитани, овако изображени препаранди наши, данасъ сутра, доѣеду намъ у обштине наше, за учителѣ наше!! Єданъ на испиту гость.

Изъ Срѣма. — У брою 42. овы Листова Дописателя Свештеника изъ Фрушке Горе, а и многа друга єдинствено о поболшаню свештенства разговараюћа дописанія читаюћи, примѣтіо самь, да Соборъ Народни ради плате и воспитанія свештеническогъ, аки би они цѣломъ свѣту на теме пали, одъ многи желі се и за нуждно држи, коє ми се тако слабо основано бити види, да би чисто изъ гласа викао: „Докле ћемо тако неосновано мислити!“ — Нашемъ се свештенству и осимъ народ. Собора помоћи може, то лежи у рукама архіерейскимъ. Нека су само Гда. Архіереи у бираню строжіи, у снабдѣніяма и награжденіяма праведни и безпристрастни. Неваляле у нарави, и слабе у наука, за любовь оногъ или овогъ богатира, пріятеля, сродника, млађегъ свогъ, не само рукополагати, но ни у Богословію пуштати нетреба. За чинъ приуготовлѣне, или већъ у чину по реду снабдѣвати, ючерашнѣгъ ђака старіимъ не предпоставляти. Непуштати далѣ, да єданъ учительствує или ђаконише и капелануе 5 и 10 година, троє четворо и више одрастне дѣце запати, у полъ вѣка проведе. Оваковоме парохія ма и 2000 фор. износила, мала ће заиста бити. Ко до 30, или што горше до 40 година свога вѣка, сталежа и огньишта нема, но топрвъ тада прави и набавля, мора до гроба стеняти, и главе дићи неможе. При томъ дугъ за парохію учинѣни стао ногомъ за вратъ, синъ дорасто за више науке, кћи за удадбу и т. д. — Оваковимъ попеченіяма житейскимъ обременѣни свештеникъ може ли проповѣдити слова божія, гди спокоянъ и миранъ духъ потребує, достойно соотвѣствовати, може ли дужности своє радостно и достаточно исполнявати, и званію тако превеликомъ и преважномъ свѣтило бити. А да є на велику несрећу нашу готово сво, или већа часть свештенства, кои или парохію отчину наслѣдіо ніє, или коимъ нибудъ начиномъ таки по свршетку Богословіє овакове удостоіо се, проказомъ овомъ заражено, сваки прави Србинъ види и осећа. — Зато и комъ пристои, и свойствено треба да буде, да су душевни и праведни, то особено ГГ. Архіереомъ; нити има реда на свѣту, гди би правда у светости држати се морала, као овдѣ. И Богъ у 8-мой заповѣди, и царъ у благоутробномъ илирическомъ Решкрипту §§. 34. и 37. писмени f. g. h. правду исполнявати налаже. Треба онда: да 1.) Богословію, гди є нуждно, за нѣко време затворе, 2.) оне, кои су се досадъ за чинъ приуготовили, не подъ видомъ испитаю, и сами се о успѣху увѣре, и ако би се кои недостоянъ показао, таковомъ за рана возвѣсте, да се на чинъ свештенически не осврѣе. 3) Достойне у редъ старѣшинства по школи поставе, и дотле женити се забране, докъ мѣсто парохіялно отворено за оногъ, кои є на реду, небуде. 4.) За домъ парохіялни, и свакомъ пароху 12, а капелану 6 фати дрва постараю се. 5.) Парохіє умале. Ако за любовь сингелія не би могли, то сингеліє по числу домова ма и 50 фор. ср. дупло или више изнело, да се плаћаю. Уклонити само треба, подай Секретару 10 фор., Нотарошу 10 ф., преписателю сингеліє 5 ф. ср., Инштатору духовномъ 2, а мірскомъ 2 цес. дуката, у сумми 43 фор. среб. Оне парохіє, коє 300 до 400 душа имаю, редуцирати у єдну, проче нека остану со тимъ, да, гди две хиляде душа има, 2 пароха, било 2 сессіє, или не поставити се могу. 6.) Са штоле погреба нѣшто да се скине, и на вѣнчаницу да мете, проча као и биръ и сессія да остану. 7.) Трудолюбиве и достойне само награждаваю а зле казне, и то безъ разлике и пристрастія. Ето лѣка безъ сваке хуке и буке, а за народ. Соборъ, ако Богъ да, те га доживимо, важніи дѣла

има, као: народне школе, редъ учителя, народнѣ добро монастира, црквена дѣла духовна и мирска, обштества и пр. и пр. Срѣмски Свештеникъ.

△ Темишваръ. — Дубока и разсудльива проницательность нашега Г. Дієцезана увидивши, да у подобна критична времена, каква се часъ полъ кодъ насъ появлюю, не би пробитачно било, да Протоєреа Темишварскогъ званіє чрезъ дуже доба упразнѣно остане, рѣшила є са Ч. Консисторіюмомъ, да се централни протопопіятъ преда доякошнѣмъ Жебельскомъ Протоєрею Г. Владиславу Веселиновићу, Темешке међе Ассессору и т. д., кога ко є одма и обшти гласъ овдешньи грађана, „за таквога" поговарати почео, чимъ є смрть пређе похвалѣногъ упоившегъ се Проте Господина Іоанна Висића позната била. Но ако є и другомъ безпристрастномъ судіи слободно изразити мнѣніє, коє намъ мѣстно изкуство подає: онда безъ свакогъ уздржаня смемъ рећи, да є то архієрейско решенѣ срећно и утѣшително за удово оставше свештеничко мѣсто. Єръ є мужъ, као тай новозвани Господ. Протоєрей, свагда достоянъ подобногъ уваженя и награђеня, будући є и у смотреню душевногъ изображеня и у виду грађанско духовничкогъ поведеня мужъ свима преимућствима одликованъ, а као ревностноврстанъ пастиръ повѣренога му стада заиста и у дану и у ноћи готовъ и свою душу положити за своє овце. Кадъ пакъ подобна качества воюю за уваженѣ и награду, онда се може слободно бацити смотренѣ и на мѣстни непотизамъ; єръ чія є семея толико заслужна за єдно мѣсто као што є фамилія горечествованогъ Г. Протоєрея (родитель му є био овдешньи трговацъ и избрани грађанинъ, а рођени Г. братъ садашньи є варошки сенаторъ и капетанъ), тай може праведно позвати се у грађанскомъ животу и на мѣсто свога рођеня, кадъ прилика донесе, да намъ се мѣстно одличіє дарує. Зато се, у обште и чує гласъ признательности и задовольства.*)

(Явне благодарности). — Изъ горнѣ Славоніє. Читаюћи у Новинама каква благодѣянія Землѣдржацъ Г. Іоаннъ Нако, какву ли милостиню племенита нѣгова супруга Анастасіа осимъ за народность нашу и кньижество учинѣвы безсмртны заслуга, и у оваквой гладной и прескупой години чинеѣи, имена своя овѣковѣчише, неможемо прећутати, да и у далекомъ славонскомъ предѣлу имена овы редко чувени добротворни милостиви душа божій у кньигу спомена неупишемо и речемо: „Помолимъ ся о милости жизни мирѣ и пр." Честь и похвала браћо мила свакомъ, кои чини тако, тай испунява у дѣлу рѣчь божію, коя налаже: гладногъ наранити, жедногъ напоити, голога заодѣти и пр. Сваки такви име своє овѣковѣчава, и овога и онога свѣта; честь и хвала опетъ велимъ добротворно-милостивомъ Господину и Госпођи Нако! све имъ ньино срећно и честито било, и умножило се у преизобилію! Славон. Свештеникъ.

Мартоношъ. — Многа више пута у нашимъ Народнимъ Новинама читаюћи добра и благодѣянія, коя чине добра браћа србска, пропустити нисамь могао, да явности не предамъ, како є овдашньи трговацъ Г. В. Мучаловъ, сматраюћи на велику оскудость у лѣбу, 17 дѣчице школске одъ Дуова до Петрова дана лѣбомъ издржати усрдствовао, кои такоѣеръ и одъ године 1842. на кньиге сиротой дѣчици школской 5 фор. сваке године на своє крстно име дає, и у напредакъ давати завѣштао, коме како одъ родителя и дѣце, тако и одъ мене буди срдечна благодарность.

ХОРВАТСКА и СЛАВОНІЯ.

Промѣне у хорватской милитарской граници. У второй баналной регименти: Капетанлайтнантъ Фр. Баришићъ поступіо є за Капетана, Оберлайтн. Петаръ Чавићъ за Капетанлайтнанта, Унтерлайтн. са већ. пл. Георгъ Кнежевићъ за Оберлайтнанта, Унтерлайтн. са ман. плат. Іозиъ Чавићъ за Унтерлайтн. са већ. пл. — У Личкой регименти: Фелдвебелъ Іосифъ Чаннѣъ постао є мѣстнимъ Лайтнантомъ у Книнт. — У станѣ покоя поставлѣни су: Раймундъ Тербуховићъ, Капетанъ, и Себастіянъ Грачанинъ, Оберлайтн. одъ Огулинске, и Мартинъ Бендци, Капетанъ одъ Крижевачке регименте.

Изъ Крижеваца, 22-огъ Юліа п. р. — Ючеръ смо мислили, да намъ є послѣдньи данъ свануо. Около 4 сата нагрну одъ сѣверно-западнѣ стране дебели густи облаци, тутня и звека у облаци напуни све жителѣ страомъ. Яки віоръ стане бѣснити, велика преко 8 лота тежка туча падне на пуна поля и родне винске лозе, къ тому падне густа киша изъ облака, и потоци текоше по цѣлой вароши. Туча све плодове потуче, олуя разори и разруши многа зданія, са свію црква крстове посвальива. Преконоѣь за тимъ є мунѣ сѣвало, и у ближнѣмъ селу Вояковцу упали се єдно зданіє. Цѣла околность Крижевца и оближня граница, около три сата унаоколо, препатили су одъ ове олує.

СЕРБІЯ.

Београдъ, 10. Юлія. — Извѣстія намъ стижу изъ свію краєва отечества нашега, да усѣви за жетву приспѣваю, и да ће ова до нѣколико дана у велико напредовати, као што се єчамъ већъ почео жнѣти, и врло се добро плаћа. Почемъ и остала жита посве добро стоє, то можемо очекивати, да ћемо ове године имати доста и єфтине ране, као што она већъ свуда у цѣни пада. Но ово нетреба да намъ даде заборавити на ову прошлу гладну годину, па да сада рану, коє, Богу хвала, у изобилію добивамо, разточимо.

Ми за сада немамо никакве отворене руде, осимъ што се у Крупню олово вади. Ово се чини одвећъ невѣштимъ начиномъ, пакъ опетъ правителство нѣку користь добія. А каква би користь ова онда била, кадъ би надлежателство постояло, коє би нуждне прописе и начине издало, како би се ово болѣ а истимъ трудомъ и трошкомъ израђивало? Наравно већа; єръ кадъ се садъ добія сто ока олова, невѣшто и безъ свакогъ упутствія израђеногъ; то би онда одъ исте руде, пошто се нуждна наставленія даду и люди упуте, добивало се 1000 ока, па тако наравно и правителство би већу хасну вукло. Тако би исто и копанѣ углѣна, кои се кодъ насъ сада почео вадити, по болѣмъ упутствію и надлежномъ надзиранію, пробитачніє и напредніє било — и за предпріятеля и за правителство.

(Срб. Беог. Нов.)

ЦРНА ГОРА. — Башъ сотимъ, што су се прошасте зиме нѣки Црногорци високой Порти покорили били, показало се, да у Црной Гори има живалъ (element), кои нигда допустити неће, да се Црногорци са Турскомъ споє. Црногорци су се повратили подъ власть Владикину, негледаюћи на то, што ій є Скадарски Паша за време люте зиме раномъ, новцемъ и другимъ потребама обилно снабдѣвао, ньове имъ муниципалне уредбе и независимость оставіо, што више обећао, да неће одъ ньи данка узимати. Но овай случай побуди Пашу, да се за будућность побрине, и зато є намѣріо саградити кулу на скадарскомъ отоку Гермужи, лежећемъ близу црногорске обштине Годенѣ, недалеко одъ арбанатске границе. Ова кула ће подъ уздомъ држати црногорску околину и бродарство нѣны жителя на скадарскомъ єзеру. На тай конацъ отишло є много посленика на мѣсто, да се посао започне, а єдна чета Арбанаса отишла є до црногорске границе, да пази, да ови не би посленике напаствовали. Жительи Годенѣ опазивши Арбанасе, побѣгли су изъ своы кућа, но увѣраванѣ овы, да имъ неће ништа учинити, принудило ій є, те су се опетъ у свой завичай повратили — Отокъ Гермужа има одъ прилике сто хвати. Да онде кулу гради, на то га є наговоріо бивши црногорски старѣшина, Маркиша Пламенацъ, о комъ є већъ у ови Листови рѣчь била. Овай се садъ налази у Арбаніи, єрбо несмѣ кући да се поврати, и зато, да се црногорскомъ Владики освети,

*) Ми би одъ наше стране предхвалѣномъ Гдну Протопресвитеру съ найучтивіомъ молбомъ усрдно препоручили, да новомъ овомъ попришту нову любовь къ народности покаже, да свако средство развитка народногъ кньижества пригрли, и народномъ образованю и овимъ путемъ на помоѣь и подпору буде: єръ ако тко, ГГ. Протопресвитери помоѣници кньижества бити могу. Учредн.

подбунює и совѣтує Пашу Скадарскогъ противъ Црногораца.

ГРЕЦІЯ. — Атина, 11-тогъ Юлія. — Непрестано стижу гласови о изборима посланика за предстоєћи земальски Соборъ, кои за правителство врло повольно гласе. — Бунтовникъ Теодоръ Гривасъ налази се подъ покровителствомъ Іонскогъ правителства у Санта-Маура. Вѣсть она, да му є Іонско правителство забранило било, безъ знаня греческогъ правителства одатле ићи, ніє се потврдила, и 11 нѣговы люди дошло є у Превезу, гди свободни иду. Они су врло добро са енглезскимъ новцемъ снабдѣвени и превозносе Іонско гостопримство.

ВЕЛ. БРИТАННІЯ. — Лондонъ, 21. Юлія. — Руссиски велики князъ Константинъ, кои є послѣдньимъ вѣстима изъ Шоттландске, Лохломондъ, найлѣпше єзеро тамошнѣгъ предѣла посѣтіо, садъ се на єдномъ пароброду навезао, да острове Инверари Штаффу, Іону у гомили Хибрида види. — Дублинско мѣстно надлежателство состои се по већой части изъ приврженика репеала. Слѣдствомъ тога ће оно списаніє, коє ће се одъ стране овогъ надлежателства новомъ Ирландскомъ Мѣстозаступнику поднети, ове рѣчи содржавати: „Безъ оддѣленія законодавне уніє нема спасенія за Ирландску.“ Ово є први путъ, што се у отношенію спрама Вице-краля репеалъ споминѣ.

ФРАНЦУЗСКА. — Паризъ, 21-вогъ Юлія. — Сутра се очекує овдѣ Маршаллъ Бижо, а исто тако и Маршаллъ Султъ, у коєгъ обиталишту се већъ нуждна приуготовлѣнія за нѣговъ дочекъ чине. Данасъ є и славна нѣгова галерія образа, коя є за време нѣговогъ одсутствія публикуму отворена била, опетъ затворена. Овай изненаданъ повратакъ Маршалла Султа, кои є намѣравао цѣло лѣто на своомъ польскомъ добру провести, о коєга є одлазку, као предсѣдателя кабинета гласъ разношенъ, причинява разне разговоре. И о причинама, зашто є Пеллапра суду предстао, разни се разговори међу депутирцима разносе. Говори се, да се онъ страшно срди, што су га у ово положеніє привели, и да є садъ дошао, да сотимъ почне, да нѣколико пеера одъ они, кои ће му судити, изъ засѣданія изключи. Явно є любопитство здраво раздражено. — Садъ се налази у Паризу нѣколико знатни Арапа, коє правителство за награду ньове вѣрности и учинѣни услуга по Французской о своомъ трошку путовати дає.

ПОРТУГАЛЛІЯ. — Декретомъ кральице наименовани су нови министери. О овима пишу єдне енглезске Новине: Сви ови єсу добро познати картисте, и овай министеріюмъ ће народу по вольи бити, кои желе изъ честни люди сложено правителство.

ИТАЛІЯ. — Римъ, 19-тогъ Юлія. — Преко 50 ньи похватано є и позатворано. Они су били ножевима наоружани, са знатнимъ суммама снабдѣвени и са лажльивимъ путнимъ писмама су у варошъ дошли. Израчунѣно є, да є ово созаклѣтіє, докле се само приуготовило, преко 20.000 цекиня готова новца коштало, будући є кодъ веће части єдиномисленика по 50 и по 100 шкуди у злату нађено. Премда се све други и други нови хватаю и затвораю, опетъ досадъ публикуму ништа писменно и извѣстно познато ніє.

ТРГОВИНА и РАДИНОСТЬ.

Горньи Карловци, 13-тогъ Юлія. — Знаменито продаванѣ у маломъ занима овдашньи вашаръ са раномъ и предупрећава, да цѣна пасти неможе. Сваки данъ проће по 1000—1200 мер. и плаћа се са 3 фор. 20 кр. Стара рана слабо пролази, нове пакъ іоштъ се мало на піяцу доноси, но изъ овога, што се доноси, види се, да є рана врло лѣпа. Ова се плаћа са 4 фор. мер. кукурузъ врло добро стои, и богату жетву обриче.

Ѣуръ, 22-тогъ Юл. п. р. — Данасъ држани вашаръ био є уобште узето рђавъ. Трговина у маломъ била є гора, него у обичне седмичне вашаре, а и у великомъ ніє никаквы знаменити послова било. Коньи и волови били су на цѣни; први ніє било лѣпи, одъ послѣдньи є пакъ много дотерано било. Цѣна є била слѣдująћа: паръ лѣпы коня 1200 фор., средньи 350—500 фор., лоши 200—250 фор., волова дебелы 350—400 фор., теглећи 280—300 фор. паръ, крава, комадъ 100—115 фор., воловски кожа 45—54 фор., кравльи кожа 28—32 фор., коньски 16—22 фор., телећіи 5—6, овчіи 3—3 ф. 30 кр. паръ, сланина 75—80 фор., сало 80—85 фор., куделя 30—60 фор., дуванъ, леттингеръ 50—55, фор. цента, вино одъ 1846. год. са равнице 7—9фор., планинско 8—10 фор. шайна аковъ.

НОВА КНЬИГА.

У Бечу у Јерменскоме намастиру изилази једна књига, име јој је Песме Бранка Радичевића. Књига ће бити на лепој белој машинској артији, цена јој је 40 кр. у сребру, а рокпренумерације до половине Августа о. г. Новци се не ништа напред, али ако и ко напред пошље, милије ће ми бити. Ко ми пошље десет пренумеранта добиће једну књигу онако, а пренумеранти се шаљу на мене у Беч Landstrasse, Krügelgasse Nr. 324, а новци или на мене или на мога оца Божидара Радичевића контролора код. к. соларе и царине у Темишвару.

У Бечу на Видов дан 1847. Бранко Радичевић.

☞ „Поправка поправке.“

У пређашнѣму броју овијех новина на крају у оној „поправци“ на ново је погријешено. Ондје стоји да је мјесто почестые требало да буде почестные; а није тако, него је требало почетные.

Цѣна ране у грошићи у шайну.

	Пешта. 27. Юлія. пешт. мер.		Веспримъ. 16. Юлія пож. мер.		Мишколцъ 7. Юлія. пож. мер.		Мошонъ. 15. Юлія. пож. мер.		Ѣуръ. 17. Юлія. пож. мер.	
Жито .	400	440	230	280	275	280	266	325	260	300
Наполица .	350	360	200	220	235	240	240	270	200	220
Ражь . .	220	250	160	170	195	200	235	270	160	180
Єчамъ . .	160	170	105	110	180	190	160	188	95	105
Зобь . .	130	140	75	80	57	60	75	90	80	83
Кукурузъ .	—	—	200	220	190	195	176	204	170	180

Станѣ Дунава.

у Пешти.

28. Юлія. п. р. 9′ 1″ 0‴ н. 0.
29. „ „ 8′ 9″ 0″

Течай новаца у Бечу 29-огъ Юлія.

Државне облигаціє	са 5 на сто	$106^{7}/_{16}$
— —	„ 4 „ „	96
— —	„ 3 „ „	69
Заямъ одъ г. 1834.	са изиграв. одъ 500 ф.	780
— 1839.	— 250 ф.	305
Банкъ-акціє		1600
Дунавскогъ Паробродства . . .		625
Унгарскогъ Средоточногъ гвозд пута .		99
Пештанскогъ сталногъ моста . .		—
Естерхазини Лозови		63
Царски дукати	4 ф.	41 кр.

Лутрія.

Будимъ, 28. Юлія.					Бечъ, 10. Юлія.				
11.	67.	46.	26.	9.	54.	38.	42.	23.	36.

Учредникъ и Издаватель Ѳеодоръ Павловичъ. — У Пешти М. Дороѳеє улици Nro. 20.

У ПЕШТИ, писмени І. Баймела.